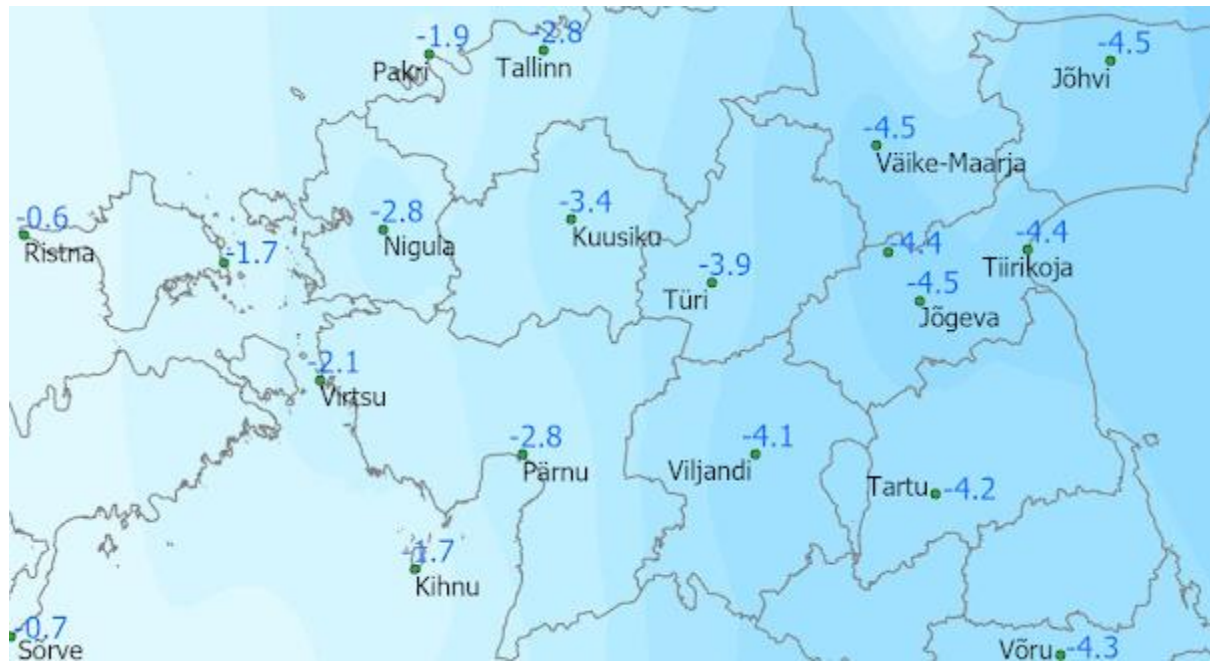

Jaauarikuu meteoroloogiline iseloomustus 2021

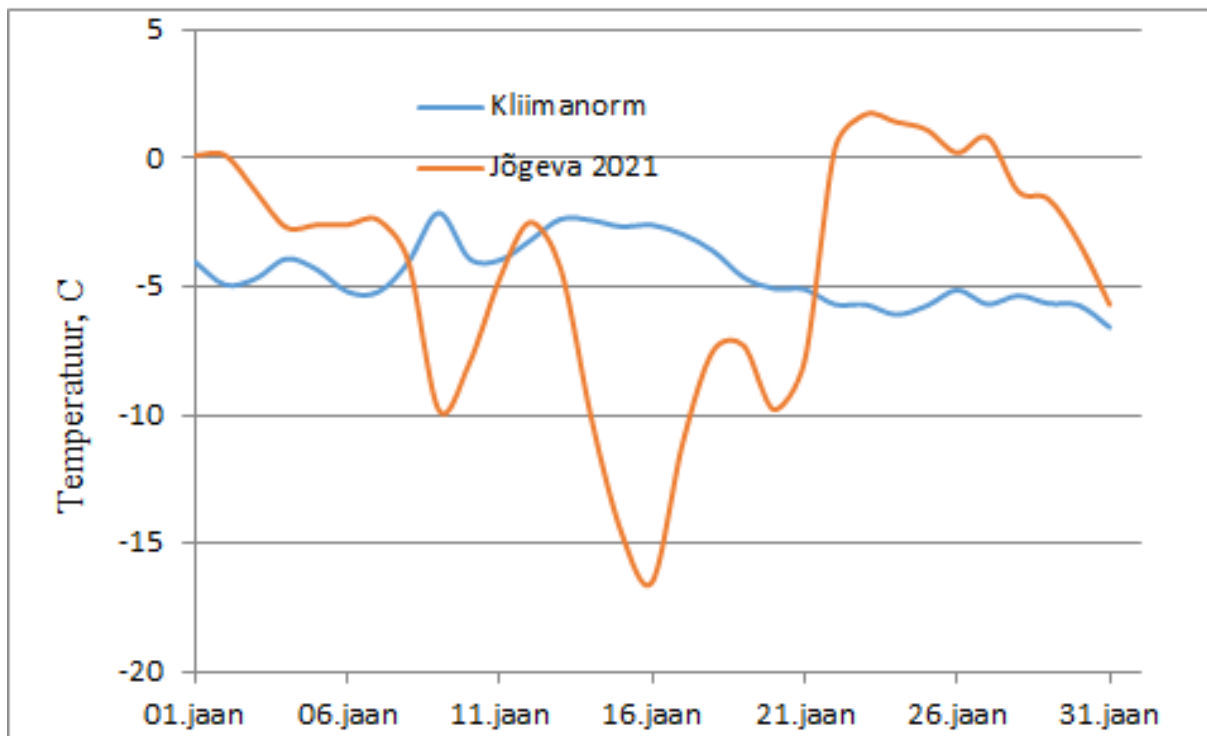
Jaauari keskmine õhutemperatuur oli Eesti keskmisena $-2,9\text{ }^{\circ}\text{C}$, mis on kliimanormist $0,2$ kraadi kõrgem. See on siiski niivõrd väike erinevus, et võib üsna julgelt öelda, et jaauar oli Eesti keskmisena temperatuuri osas täiesti keskmine.

Nagu jaauarile omane, oli soojem saartel ja mandri lääneosas, jahedam Eesti idapooles osas (joonis 1).

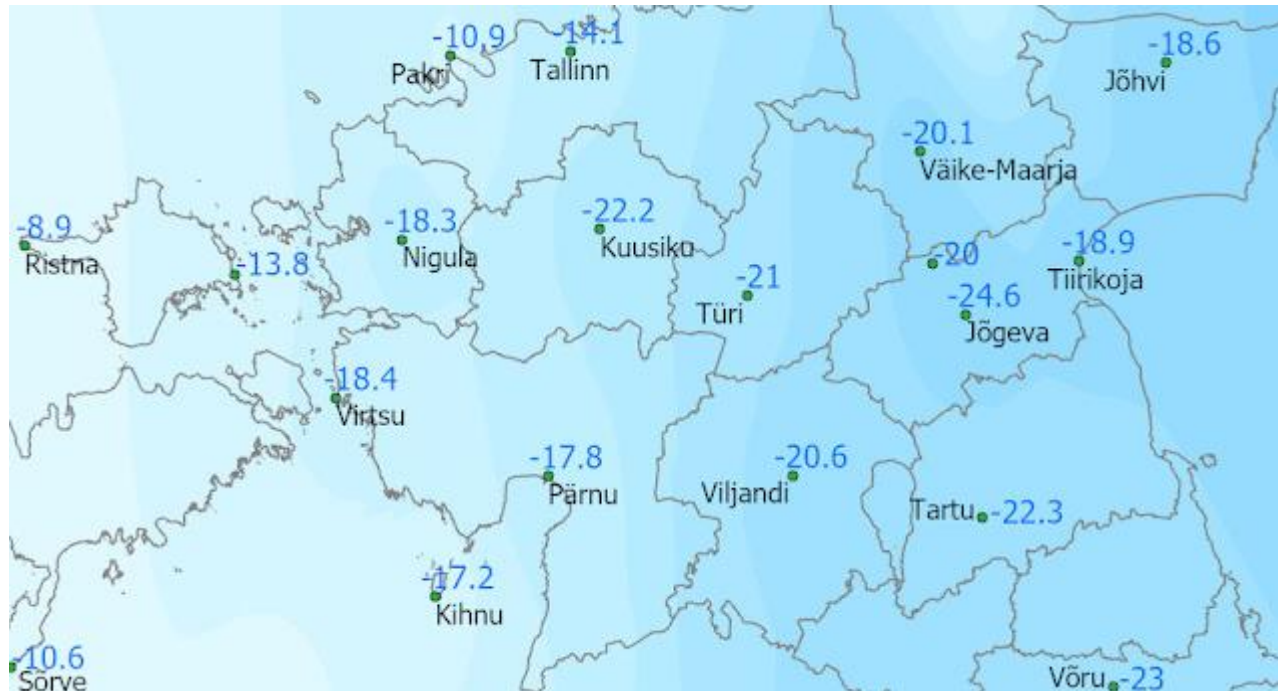
Joonis 1. Jaauari keskmised temperatuurid Eesti vaatlusjaamdes

Kuu jooksul esines külmemaid ja soojemaid perioode (joonis 2 Jõgeva näitel). Jaauari teine dekaad oli keskmisest külmem, viimane kolmandik aga soojem ja tõi kaasa ka sulailmasid. Plusskraadidega periood jäi siiski vaid paaripäevaseks napiks ja lumigi jäi enamuses kohtades püsima ja seda sadas ka oluliselt juurde. Südatalvine temperatuurirežiim sai kuu lõpuks taas ülekaalu.

Joonis 2. Jaanuari temperatuuri käik Jõgeval võrdlusena kliimanormiga.

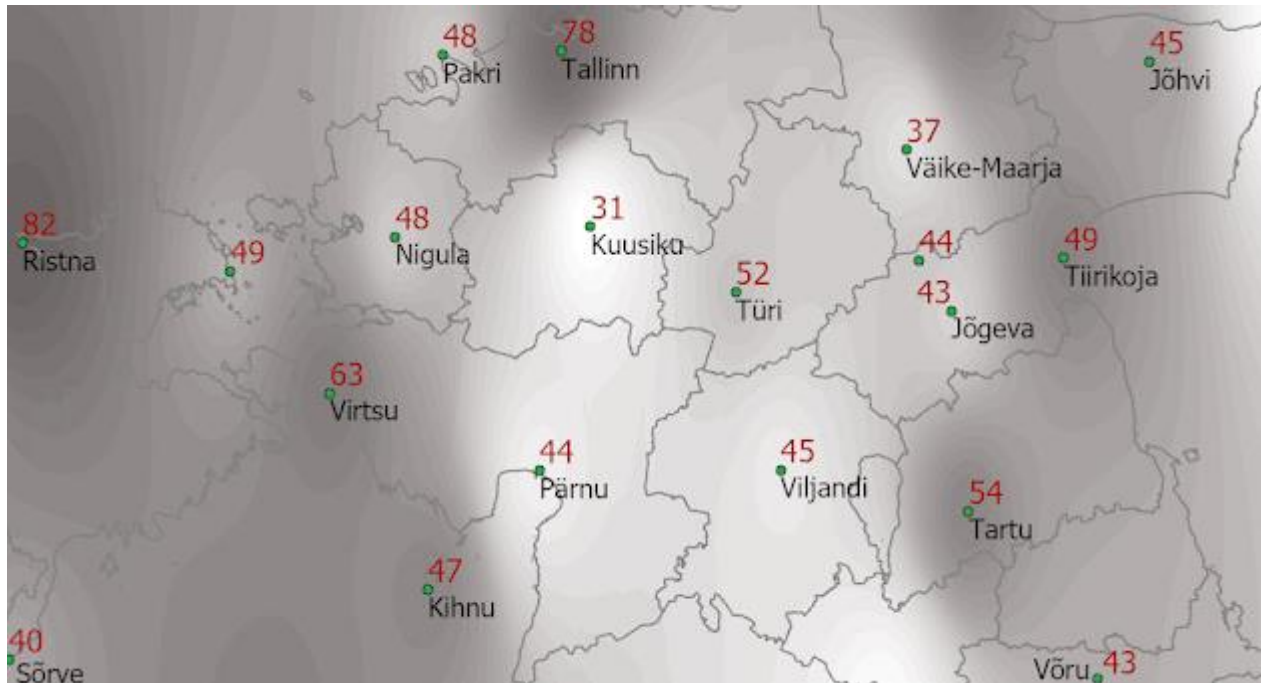
Kõige külmem periood oli vahemikus 15-17 jaanuar, jaanuari ja senise talve kõige madalam temperatuur registreeriti 16.jaanuaril Jõgeval (-24,6 kraadi). Kõige soojemal päeval (22. jaanuaril) oli Võrus aga 4,8 kraadi sooja.

Joonis 3. Jaanuari miinimumtemperatuurid Eesti vaatlusjaamdes

Negatiivseid ööpäeva keskmisi temperatuure kogunes jaanuaris alla 40 kraadist saarte läänerannikul kuni 142 kraadini Jõgeval ja Jõhvis. Talve kumulatiivne negatiivsete temperatuuride summa jääb vahemikku -42 ... -210 °C. Tänu talve soojale algusele jääb see summa allapoole keskmist (Jõgeval näiteks koguneb kliimanormi järgi jaanuari lõpuks üle 100 külmakraadi rohkem).

Eesti keskmine sajuhulk oli jaanuaris 46 mm ja see sadas kõik maha lumena. Sajuhulgad olid üle Eesti väga erinevad (joonis 4), kõikides 20-30 millimeetrist (Narva, Valga, Kuusiku) kuni 80 millimeetrit (Tallinn, Ristna). Keskmiselt on selline sademete hulk üsna lähedane pikaajalisele keskmisele (Eesti keskmine kliimanorm 49 mm). Maksimaalne ööpäevane sajuhulk oli 18 mm, mis sadas 2. jaanuaril Jõhvis. Kaart näitab kuu sademete summasid (mm), värvikoodiga on tähistatud võrdlus kliimanormiga - tumedam värv näitab keskmisest suuremat ja heledam värv vähemat sajuhulka. Sademete jaotusest võib välja lugeda ka nõ mereefekti mõju, mis tähendab, et sajupilved tekivad jäävaba mere kohal ja põhjustavad rohkem sademeid just merele lähemates piirkondades.

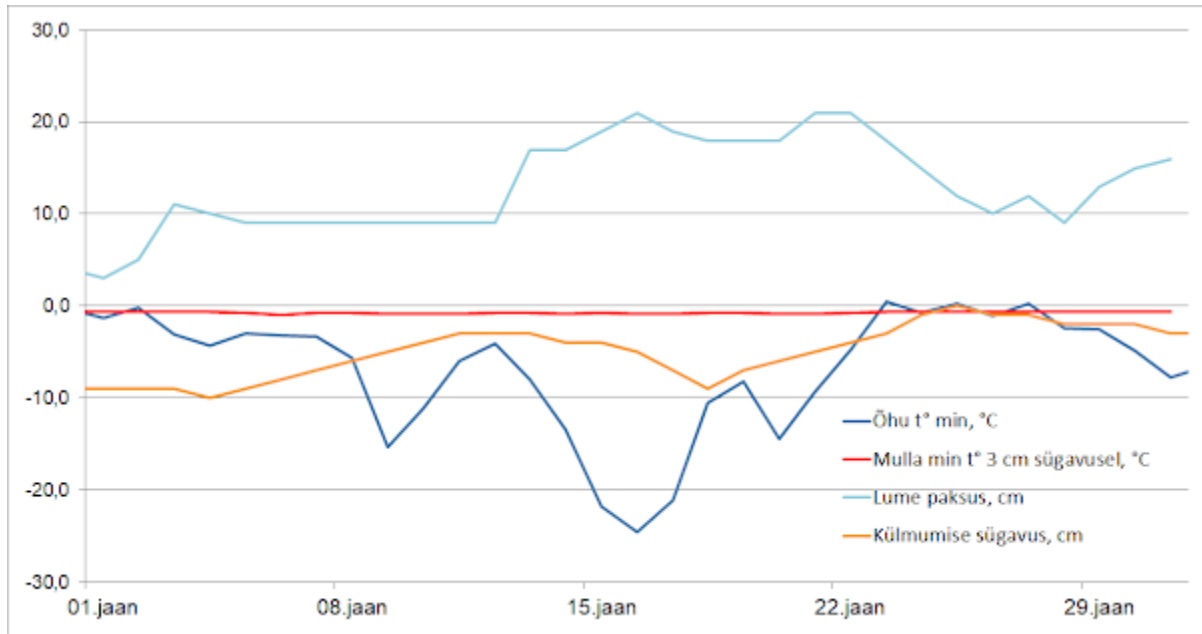

Joonis 4. Jaanuari sademete summad Eesti vaatlusjaamdes

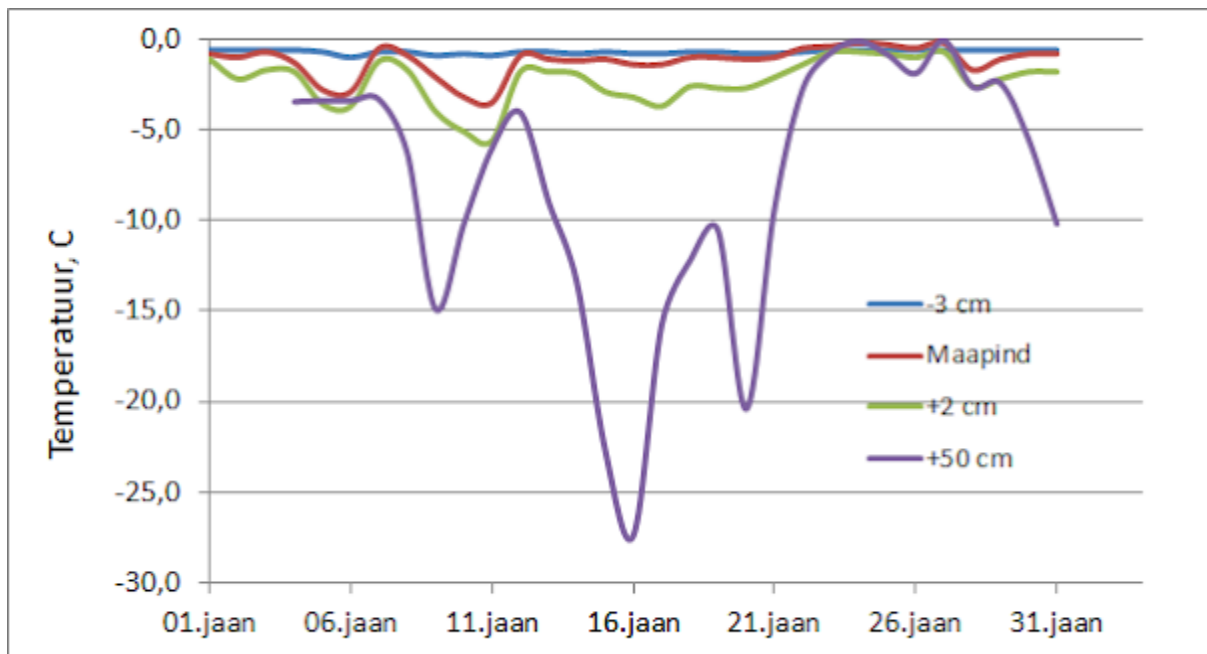
Kui aasta algas lumiselt vaid üsna vähestes piirkondades, siis juba esimese dekaadi lõpuks oli kogu Eesti vähemalt õhukese lumikatte saanud. Kuu jooksul tuli lund pidevalt juurde. Kuu kolmanda dekaadi sulad kahandasid lumikattet, kuid enamasti jäi ta püsima ja sai kuu lõpuks ka ohtralt lisa. Ilmateenistuse mõõtejaamade andmetel oli lume paksus kõige suurem Kagu-Eestis, kus mõõdeti kuu lõpuks üle 40 cm lund. Muidugi võib lumikate ka üsna lühikese distantsi tagant oluliselt varieeruda, sõltuvalt maastikust. Jõgeva ümbruse põldudel on lumikatte paksus jaanuari jooksul varieerunud vahemikus 11-25 cm.

Päikesepaistet oli jaanuaris tavapärasest vähem, Eesti keskmisena 15 tundi - see on vaid 44% normist. Tallinnas paistis päike jaanuaris kokku vaid 2 tundi, Vilsandil aga 24 tundi.

Talvituvatele viljadele sobivad selletalvised tingimused seni hästi. Paks lumi kaisteb krõbedamate pakaste eest. Nagu joonisel 5 ja 6 näha, langes temperatuur Jõgeval maapinna lähedal (50 cm kõrgusel, st lumepinna kohal) ligi 30 miinuskraadini, kuid samal ajal on temperatuur lume all maapinnal ja mullas taimedele soodne - vaid pisut alla nulli.

Joonis 5. Talvitustingimused Jõgeval.

Joonis 6. Ööpäeva miinumtemperatuurid Jõgeva taaliviljapõldudel erinevatel kõrgustel.

Samuti on taimedle sobiv selleaastane praegu kohev ja õhuline lumi, mille kaal ei avalda taimedele liigset survet.